

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра англійської філології і перекладу

УЗГОДЖЕНО
 Декан

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

_____ Н. Ладогубець
 «__» _____ 2021 р.

_____ А. Полухін
 «__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Вступ до перекладознавства»

Освітньо-професійна програма: «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Форма навчання	Семестр	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР /К.р.	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	4	120/4	34	17	–	69	–	–	диф.залік 4с
Заочна	4,5	120/4	8	4	–	108	1 к-5с	–	диф.залік 5с

Індекс: НБ-8-035/21-3.4

Індекс: НБ-8-035з/21-3.4

Робочу програму навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-8-035/21, № РБ-8-035/21, № НБ-8-035з/21, № РБ-8-035з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри англійської філології і перекладу _____ Сітко А.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» – кафедри англійської філології і перекладу, протокол № ___ від _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Сидоренко С.І.

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С.І.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № ___ від «___» _____ 2021 р.

Голова НМРР _____ Кокарева А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	4
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3. Тематичний план	6
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі філології та перекладу.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів з специфікою професії перекладача, розвитком і сучасним станом вітчизняного та зарубіжного перекладознавства, основними формами, видами та жанрами перекладу, лексичними, граматичними, жанрово-стилістичними та прагматичними проблемами перекладу, трансформаційними процесами як суттю процесу перекладу, основами перекладу текстів різних галузей науки та техніки.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомити студентів з історією розвитку і становлення перекладознавства як науки;
- ознайомити студентів зі специфікою професії перекладача та її відмінністю від інших видів професійної діяльності;
- розглянути лексичні, граматичні та лексико-граматичні трансформації,
- сприяти опануванню культури мовлення і способів самостійної підготовки до подальшої ефективної професійної діяльності;
- довести до студентів погляди відомих перекладознавців на різні способи перекладу.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

- знати і розуміти основні поняття, теорії та концепції теорії перекладу;
- мати сучасні уявлення про сутність перекладу як виду мовленнєвої діяльності;
- розуміти специфіку професійної діяльності перекладача;
- здійснювати перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

- здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної, зокрема перекладознавчої, науки;
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті та захисту інтелектуальної власності на її результати;
- здатність професійно застосовувати знання з перекладознавства;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність бути критичним і самокритичним.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Вступ до перекладознавства» базується на знаннях дисциплін «Вступ до мовознавства», «Основи філологічних досліджень», «Практика усного та писемного мовлення (англійська мова)» та є базою для вивчення подальших дисциплін, таких як: «Практика перекладу галузевої літератури», «Теорія перекладу» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

- навчального модуля №1 «Основи перекладознавства», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 5 з 10	

модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль 1. Основи перекладознавства

- **Інтегровані вимоги до модуля № 1:** у результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 1 «**Основи перекладознавства**» здобувач повинен знати предмет і завдання теорії перекладу, структуру основні перекладацькі поняття і терміни, сутність і класифікацію трансформаційних засобів, і перекладацький ефект, який кожен з них зумовлює, лексико-граматичні особливості перекладу текстів різних жанрів, прийоми та способи перекладу термінів та інших розрядів лексики, особливості галузевого перекладу; **вміти** ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, застосовувати теорію, вміння і навички, одержані на заняттях, в процесі письмового і усного перекладу, перекладати письмово різностильові тексти.

Тема 1. Перекладознавство як наукова дисципліна.

Переклад – одна з важливих форм міжкультурних взаємин. Перекладознавство як наукова дисципліна. Значення перекладу для розвитку світової культури. Мета та завдання перекладознавства.

Тема 2. Історичні аспекти перекладознавства. Історія зарубіжного перекладу.

Переклад у стародавньому світі. Переклад у середні віки. Переклад у добу Відродження. Переклад у добу класицизму, романтизму та постромантизму. Переклад у ХХ столітті. Життєвий та творчий шлях Лівія Андроніка, Святого Блаж. Ієроніма Стридонського (Софроніка), Е. Долє, Ф. Шлеєрмахера та їхній внесок до теорії та практики перекладу.

Тема 3. Історія вітчизняного перекладу.

Переклад на теренах Київської Русі. Переклад у Російській імперії. Зародження перекладацької думки на Україні. Переклад на Україні у ХІХ столітті. Переклад на Україні у ХХ - ХХІ столітті.

Тема 4. Принципи типології перекладу.

Типологізація перекладів за : співвідношенням типів мови перекладу і мови оригіналу; характером суб'єкта перекладацької діяльності і його відношенням до автора тексту, що перекладається; типом перекладацької сегментації і способом переробки перекладацького матеріалу; формою презентації тексту перекладу і тексту оригіналу; характером відповідності тексту перекладу тексту оригіналу; жанрово - стилістичними особливостями і жанровою приналежністю перекладного матеріалу; повнотою і типом передачі смислового змісту оригіналу; основними функціями; первинністю тексту - оригіналу; типом адекватності.

Тема 5. Жанрово-стилістична класифікація перекладів.

Поняття функціонального стилю. Різновиди перекладу залежно від жанру перекладеного тексту. Семантичний об'єм поняття «художність», специфіка цього поняття для кожного функціонального стилю. Класифікація текстів щодо їх перекладацьких особливостей.

Тема 6. Види усного перекладу.

Спільні та відмінні риси усного та письмового перекладу. Послідовний переклад. Кіно- та відео переклад. Реферативний переклад. Переклад слайдів. Синхронний переклад.

Тема 7. Типологія усного послідовного перекладу. Абзацно-фразовий переклад (АФП). Неофіційний двосторонній переклад без запису. Офіційний двосторонній переклад без запису. Двосторонній переклад (під запис). Переклад монологічного мовлення під запис. Переклад з аркушу.

Тема 8. Перекладацькі трансформації. Лексичні трансформації при перекладі. Проблема виокремлення перекладацьких трансформацій у перекладознавстві. Визначення перекладацької трансформації. Причини використання перекладацьких трансформацій. Проблеми класифікації перекладацьких трансформацій. Лексичні трансформації.

Тема 9. Граматичні трансформації при перекладі. Граматичні трансформації. Комплексні лексико-граматичні трансформації. Помилки через недотримання міри перекладацьких трансформацій.

Тема 10. Лексичні проблеми галузевого перекладу.

Переклад слів-реалій. Переклад «Фальшивих друзів перекладача» та безеквівалентної лексики. Переклад власних назв. Переклад іншомовних слів. Переклад абревіатур. Переклад фразеологічних одиниць. Переклад «гри слів» та каламбурів. Переклад міфологічних алюзій. Переклад діалектизмів, неологізмів, просторіч, аргю, вульгаризмів.

Тема 11. Письмовий переклад.

Типологія письмового перекладу: повний письмовий переклад, реферативний переклад, анотаційний переклад, консультативний переклад, переклад типу «експрес-інформація». Специфіка письмових жанрів. Вимоги, які висуваються до письмового перекладача.

Тема 12. Науково-технічний переклад та його види.

Технічний переклад та його види. Переклад видів технічної літератури. Вимоги, які висуваються до науково-технічного перекладу. Проблеми технічного перекладу. Сучасна англійська технічна термінологія та її специфіка. Терміни. Джерела виникнення термінів. Структурна класифікація термінів. Способи перекладу термінів. Вимоги до технічного перекладача.

Тема 13. Переклад англійської економічної літератури. Сучасна англійська економічна терміносистема та її специфіка. Переклад економічної термінології. Вимоги до перекладача економічних текстів.

Тема 14. Переклад англійської юридичної літератури.

Юридичний переклад. Види юридичного перекладу. Юридичні терміни. класифікація юридичних термінів. Переклад юридичної термінології. Правила оформлення перекладу юридичних документів. Труднощі юридичного перекладу.

Тема 15. Переклад англійської медичної літератури. Сучасна англійська медична терміносистема та її специфіка. Джерела поповнення медичної термінології. Специфіка англійських термінів-спонімів. Переклад медичної термінології.

Тема 16. Переклад англійської військової та громадсько-політичної літератури. Методологія перекладу.

Переклад англійської військової літератури. Переклад англійської громадсько-політичної літератури. Переклад газетно-інформативних матеріалів. Метод, прийом, тактика та технологія перекладу. Категорії перекладу. Стратегія перекладу. Класифікації перекладацьких стратегій. Вибір стратегії перекладу тексту. Алгоритм операційної діяльності перекладача.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 7 з 10	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 « Основи перекладознавства»									
1.1	Перекладознавство як наукова дисципліна.	4 семестр				4 семестр			
		8	2	2	4	6	2	–	4
1.2	Історичні аспекти перекладознавства. Історія зарубіжного перекладу.	6	2	-	4	4	2	–	2
1.3	Історія вітчизняного перекладу.	8	2	2	4	4	-	–	4
1.4	Типологія перекладу.	6	2	-	4	4	-	–	4
1.5	Жанрово-стилістична класифікація перекладів.	8	2	2	4	4	-	–	4
1.6	Види усного перекладу.	6	2	-	4	4	-	–	4
1.7	Типологія усного послідовного перекладу.	8	2	2	4	4	-	–	4
Усього за 4 семестр						30	4	–	26
1.8	Перекладацькі трансформації. Лексичні трансформації при перекладі.	6	2	-	4	5 семестр			
						8	–	–	8
1.9	Граматичні трансформації при перекладі.	8	2	2	4	10	2	–	8
1.10	Лексичні проблеми галузевого перекладу.	6	2	-	4	7	–	–	7
1.11	Письмовий переклад.	8	2	2	4	7	–	–	7
1.12	Науково-технічний переклад та його види.	6	2	-	4	9	–	2	7
1.13	Переклад англомовної економічної літератури.	8	2	2	4	7	–	–	7
1.14	Переклад англомовної юридичної літератури	6	2	-	4	9	2	–	7
1.15	Переклад англомовної медичної літератури.	8	2	2	4	7	–	–	7
1.16	Переклад англомовної військової та громадсько-політичної літератури.	6	2	-	4	7	–	–	7
1.17	Методологія перекладу.	6	2	–	4	7	–	–	7
1.18	Модульна контрольна робота №1	2	–	1	1	–	–	–	–
1.19	Контрольна (домашня) робота	–	–	–	–	8	–	–	8
1.20	Підсумкова семестрова контрольна робота	–	–	–	–	4	–	2	2
Усього за 4 семестр		120	34	17	69				
Усього за 5 семестр						90	4	4	82
Усього за модулем №1		120	34	17	69	120	8	4	108
Усього за навчальною дисципліною		120	34	17	69	120	8	4	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна робота з дисципліни виконується у п'ятому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмій студента при вивченні дисципліни.

Завдання на контрольну (домашню) роботу розміщені кафедрою англійської філології і перекладу в електронному репозитарії НАУ. Виконання контрольної (домашньої) роботи

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 8 з 10	

здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідним викладачем кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджуються на засіданні кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу навчального матеріалу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, самостійному вирішенні навчальних задач, роботі з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Гудманян А.Г., Сітко А.В., Єнчева Г.Г. Основи перекладознавства: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 «Філологія». – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 352 с.

3.2.2. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу / А. Я. Коваленко. – К. : ІНКІОС, 2002. – 320 с.

3.2.3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник / В.В. Коптілов. – К.: Юніверс, 2003. – 280 с.

3.2.4. Стріха М.В. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням / М.В. Стріха. – К. : Факт, 2006. – 344 с.

Допоміжна література

3.2.5. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад : Навч. посібник для студ. філолог. напряму підготовки / Л. П. Білозерська, Н. В. Возненко, С. В. Радецька – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 232 с.

3.2.6. Ребрій О. В. Перекладацький скоропис: посібник для навчання усного послідовного перекладу з англ. мови. – Вінниця: Поділля, 2002. – 112 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Лекції для перекладачів. - <https://artarsenal.in.ua/laboratory/proekt/lektsiyi-dlya-perekladachiv/>

3.3.2. Володіти мовою vs перекладати. Базові концепти теорії перекладу. – <https://www.youtube.com/watch?v=9ZnxfPTLdrM>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 9 з 10	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
	4 семестр	5 семестр
Виконання тестових завдань	5б.×4 = 20	-
Відповіді на практичних заняттях	5б.×4 = 20	-
Виконання письмових завдань на переклад	5б.×8 = 40	10
Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	60
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				